

Nd.

129. Frumvarp

til laga um veðurstofu á Íslandi.

Frá sjávarútvegsnefnd.

1. gr.

Veðurfæðistöð skal stofnuð og starfrækt á landi hjer. Skal hún nefnd veðurstofa Íslands og standa undir umsjón atvinnuáráðuneytisins.

2. gr.

Starfssvið veðurstofunnar skal vera sem hjer segir:

- a. Að safna gögnum til rannsókna á loftslagi landsins. Skal til þess hafa nægilega margar veðurstöðvar úti um land, sem standa undir umsjón og eftirliti veðurstofunnar.
- b. Að vinna úr veðurskýrslum frá veðurstöðvunum og gefa út veðurfarskýrslur, er sýni skilyrði þau og takmörk, sem veðráttan setur atvinnuvegum landsins.
- c. Að safna daglegum veðurskeytum, innlendum og erlendum, og senda út fregnir um veðurútlit. Skal einkum lögð stund á að vara við stormhættu á landi og a miðum úti og segja fyrir um úrkomu að sumrinu.
- d. Að safna nákvæmum fregnum um hafís og senda út ísfregnir til skipa, þegar ástæða er til. Sama gildir og þegar eldgos og öskufall ber að höndum.
- e. Að standa fyrir, í samráði við ríkisstjórnina, öllum þeim málum, sem snerta alþjóðasamvinnu í veðurfræði og Ísland varða að einhverju leyti. Hjer með er talin umsjón með því, að sem glegstar veðurfregnir sjeu sendar til annara landa frá hæfilega mörgum íslenskum veðurstöðvum.

3. gr.

Skylt er veðurstofunni að hafa eftirlit með landskjálfta- og segulmagnsmælingum (áttaskekku), þegar þess er krafist af ríkisstjórninni og nauðsynleg fjárveiting er fyrir hendi.

4. gr.

Veðurfregnir, sem veðurstofan gefur út, skulu sendar með síma eða loftskeytum, svo fljótt sem fong eru á, og tafariaust birtar á símastöðvunum. Setur atvinnuáráðherra nánari reglur um, hvernig sendingu þeirra og birtingu skuli hagað; hann ákveður og gjald það, sem veðurstofan greiðir landssímanum fyrir veðurskeytin.

Sjerstakar fregnir um stormhættu, hafisa og öskufall skulu ganga fyrir öðrum skeytum, enda sjeu þau undanþegin símagjöldum.

5. gr.

Fastir starfsmenn skulu vera tveir veðurfræðingar, forstjóri og fulltrúi. Skulu báðir færir um að annast veðurspár, enda hafa nægilega þekkingu í þeim fræðigreinum, sem lúta að veðurfræði, þ. e. edlisfræði, stærðfræði og jarðedlisfræði, svo og landskjálfta- og segulmagnsmælingum. Engan má skipa veðurfræðing fyr en hann hefir verið eitt ár í stöðinni til reynslu. Ekki má hann gegna stöðunni lengur en tvö ár án þess að hafa fengið veitingu fyrir henni.

Atvinnuáráðherra veitir þessi embætti.

6. gr.

Forstjóri hefir að byrjunarlaunum 5000 kr. á ári, en launin hækka eftir 3, 6 og 9 ár í þessari röð um 300 kr., 300 kr. og 400 kr., upp í 6000 kr.

Auk þess hefir forstjóri ókeypis íbúð í byggingu veðurstofunnar, sbr. 7 gr., enða hafi hann eftirlit með áhöldum hennar.

Byrjunarlaun fulltrúa skulu vera 4000 kr. á ári, er hækka um 200 kr. annaðhvert ár, upp í 5000 kr.

Forstjóri og fulltrúi njóta báðir samskonar uppbótar á launum sínum og embættismenn landsins fá samkvæmt launalögum.

7. gr.

Svo fljótt sem ástæður leyfa skal reist sjerstök bygging fyrir veðurstofuna, á stað, sem er hentugur fyrir störf þau, sem hún hefir með höndum eða kenna að verða henni falin.

8. gr.

Lög þessi gilda frá 1. janúar 1927.

Ákvæði um stundarsakir.

Verði núverandi forstöðumaður veðurathugana forstjóri veðurstofu Íslands, skulu árslaun hans þegar vera 6000 kr., auk uppbótar samkvæmt niðurlagi 6. gr.

Verði Jón Eypórsson veðurfræðingur skipaður fulltrúi í veðurstofu Íslands, skulu árslaun hans vera 5500 kr., auk uppbótar samkvæmt niðurlagi 6. gr.

Greinargerð.

Máli þessu var hreyft á þingi 1917 og 1918. Var það samþykkt í neðri deild bæði árin, en vísað frá í efri deild með rökstuddri dagskrá, þess efnis, að stjórninni skyldi falið að undirbúa það, þegar hún álitir það tímabært.

Þegar sambandslögin gengu í gildi, varð lantið að taka við umsjón með veðurathugunum og greiða kostnað þann, sem af þeim leiðir. Frá 1872 fram að þeim tíma hafði danska veðurfræðistöðin annast veðurathuganir á Íslandi eins og í Danmörku og á Grænlandi. Sannleikurinn er því sá, að hjer hefir stárfað veðurstofa síðan 1919, enda þótt engin lög mæli svo fyrir, og hefir verið veitt fje til hennar á ári hverju, síðastl. ár 40 þús. krónur. Enda þótt stofan hafi að mörgu leyti átt örðugt uppdráttar og vantað bæði nauðsynlegar veðurfregnir frá öðrum löndum og starfskrafta, mun mega fullyrða, að starf hennar gefi góðar vonir um allmikinn stuðning fyrir atvinnuvegi landsins í framtíðinni. Af því að svo miklu fje hefir verið varið til þessa fyrirtækis, þykir sjálfsagt að reyna að gera það svo úr garði, að sem mest gagn megi að verða, eða að öðrum kosti nema það af með öllu. Þetta síðarnefnda úrræði mun þó varla tiltækilegt, meðfram vegna þess, að það þykir siðerðileg skylda í hverju menningarlandi að halda uppi veðurathugunum og senda út veðurfregnir til nálæggra landa. Gildir þetta ekki síst um íslensk veðurskyti, sem eru alnauðsynleg fyrir veðurspár allra landa í Norðvestur- og Mið-Evrópu.